

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2023. május 15.

BELÜGYI RENDÉSZETI ISMERETEK

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

minden vizsgázó számára

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

OKTATÁSI HIVATAL

Általános tudnivalók

I. Az egyszerű, rövid választ igénylő feladatok javítása, értékelése

A szaktanár csak a javítási útmutatóban megfogalmazott válaszelemeket fogadhatja el. Az ettől való eltérés elfogadhatóságára a javítási-értékelési útmutatóban külön utalás található. A nem zárt végű feladatoknál (az indoklásoknál, szövegértelmezéseknél, stb.) minden olyan megoldás elfogadható, amely tartalmilag megegyezik a javítási útmutatóban szereplő válasszal. (Ezért ezeknél a feladatoknál a megoldásokat „/” jellel választottuk el.)

A feladatok értékelése a következő szempontok alapján történik:

- Rossz vagy hiányzó válasz esetén 0 pontot kell adni.
- Azoknál a feladatoknál, ahol több válaszelem közül kell a jó megoldást kiválasztani, az összes elem megjelölése esetén a válaszra 0 pontot kell adni.
- Ha a feladat meghatározza a válaszelem(ek) számát és a vizsgázó ennél többet jelöl meg, akkor az elért pontszámot csökkenteni kell a többletválaszok számával.
- Ha a feladat nem határozza meg a lehetséges jó válaszok számát, (ezt a vizsgázónak tudnia kell) és ennél a vizsgázó többet jelöl meg, akkor az elért pontszámot kell csökkenteni a többletválaszok számával.
- Azoknál a feladatoknál, amelyeknél meghatározott számú válaszelemet kell felsorolni, és a vizsgázó ennél többet ír, akkor a válaszokat a beírás sorrendjében kell értékelni.
- A feladatokra 0-nál kevesebb pont nem adható.
- A megoldásokért az előírt maximális pontot meghaladó „jutalompont” nem adható.

I. EGYSZERŰ, RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1 feladat	Összesen 3 pont
------------------	------------------------

- A. b) gondatlanság
- B. a) alany
- C. c) A bűncselekmény közvetlen jogi tárgya az a jogilag szabályozott társadalmi életviszony – pl. emberi élet –, melyet az adott bűncselekmény sért vagy veszélyeztet.

2. feladat	Összesen 6 pont
-------------------	------------------------

- A. oldalmetszés / hátrametszés
- B. távcső / binokulár
- C. azimut menet
- D. feketével
- E. egy
- F. csillapító folyadék / folyadék

3. feladat	Összesen 4 pont
-------------------	------------------------

- Ellenőrzési szakszolgálat
- Gazdasági szakszolgálat
- Hivatali szakszolgálat
- Humánigazgatási szakszolgálat

Megjegyzés: a helyes felsorolás bármilyen sorrendben elfogadható.

4. feladat	Összesen 3 pont
-------------------	------------------------

- A. polgári védelem
- B. BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság
- C. tűzmegelezés

5. feladat	Összesen 6 pont
-------------------	------------------------

- A. előállítás
- B. biztonsági intézkedés
- C. lőfegyver
- D. 72 óra
- E. bilincs / rendőrbot, vegyi eszköz, elektromos sokkoló eszköz, kardlap, más egyéb eszköz (gumilövédék, könnygázgránát, pirotechnikai eszköz, ingerlőgáz, elfogó háló, vízagyú)
- F. rendőri csapaterő

Megjegyzés: több helyes válasz megadása esetén is csak 1 pont adható.

6. feladat	Összesen 7 pont
-------------------	------------------------

I, H, I, I, H, I, H

7. feladat	Összesen 6 pont
-------------------	------------------------

- A. elsősegélynyújtás
- B. stabil oldalfekvésbe helyezés
- C. sokkos állapot
- D. anafilaxiás sokk
- E. szívroham / szívinfarktus
- F. új típusú pszichoaktív anyagok / pszichoaktív anyagok

8. feladat	Összesen 5 pont
-------------------	------------------------

3. < 5. < 1. > 2. > 4.

Megjegyzés: mivel e feladatnak több helyes megoldása is lehetséges, így minden logikailag megfelelő és szakmailag helyes válasz elfogadható.

9. feladat	Összesen 3 pont
-------------------	------------------------

- a) 1994.
- b) CXXVIII.
- c) 30/2011.

10. feladat	Összesen 3 pont
--------------------	------------------------

- Országos Vízügyi Főigazgatóság
- Országos Polgárőr Szövetség
- Magyar Honvédség

11. feladat	Összesen 2 pont
--------------------	------------------------

- a) „Lépés indulj!”
- b) „Oszolj!”

12. feladat	Összesen 2 pont
--------------------	------------------------

- d) létesítményi tűzoltóságok tűzoltó munkakörben foglalkoztatott állománya
- f) Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat

13. feladat	Összesen 5 pont
--------------------	------------------------

- A. Általános
- B. terhelt
- C. sértett
- D. szakértőt
- E. Tárgyi bizonyítási eszköz

14. feladat	Összesen 3 pont
--------------------	------------------------

- b) a katasztrófavédelmi szervezet és a lakosság értesítése, riasztása és tájékoztatása
- f) műszaki mentési feladatok végrehajtása
- g) a katasztrófa következményeinek felszámolása

15. feladat	Összesen 2 pont
--------------------	------------------------

megelőzésére
helyreállítására

Források:

7. feladat: Bezerédi Imre – Bozorádi János: Belügyi rendészeti ismeretek jegyzet (Belügyminisztérium, 2022.)
ISBN: 978-615-6259-12-7, 164-169. oldal

II. A szöveges, kifejtendő feladatok javítása, értékelése

A javítás megkönnyítése érdekében a megoldásban vastagítással emeltük ki azokat a fogalmakat, melyeket a válasz kidolgozása során mindenképpen elvárunk a vizsgázótól, mert azok a tartalmi kifejtés és a szaknyelv alkalmazása szempontjából is lényegesek.

Aláhúzással jelöltük azokat a szövegrészeket, melyek a megadott részkérdések és szempontok összefüggéseit fogalmazzák meg.

A szöveges feladatok értékelése

A szöveges, kifejtendő feladatokra 80 pont adható, amit úgy kell vizsgaponttá alakítani, hogy a II. részre adott pontszámot kettővel kell osztani. Ha az osztás törtszámot eredményez, akkor felfelé kell kerekíteni.

A feladatok értékelése a következő szempontok alapján történik:

- helyes feladatmegoldás,
- szaknyelv alkalmazása,
- logikus felépítés,
- megszerkesztettség, nyelvhelyesség.

1. A helyes feladatmegoldás értékelése

A helyes feladatmegoldás során a vizsgázónak minden feltett kérdésre válaszolnia kell minden megadott szempont figyelembevételével. A megadott szempontok között maga állíthat fel logikai sorrendet. Az értékelés során elsősorban tehát azt kell figyelembe venni, hogy a válasz milyen mértékben és mélységben tárja fel a problémát. Nem lehet szervesen különválasztani a logikus felépítéstől, hiszen fontos, hogy az egyes kérdések közötti logikai kapcsolatot is felismerje a tanuló. Ha a vizsgázó válaszában a javítási útmutatóban meg nem jelenített összefüggésre mutat rá, és az a feladat megoldás szempontjából értékelhető, arra is adható pont. Az értékelés során az alábbi tartalmi jegyekre kell koncentrálni:

- A részkérdések illetve szempontok kifejtése tartalmazza a szükséges szakkifejezésekkel a válasz valamennyi lényeges elemét;
- Az egyes részkérdések és szempontok közötti kapcsolatot megteremtve, a problémamegoldás során felismeri, és megválaszolja a fontos összefüggéseket;
- A tartalmi kifejtés során az egyes részkérdéseket a megadott szempontok szerint a szükséges mélységben fejt ki.

Amennyiben a feladatmegoldás értékelése 0 pont, akkor a feladat összértékelése is 0 pont kell, hogy legyen. A feladatmegoldás értékelése az alábbiak szerint történik.

Rövidebb kifejtést igénylő feladat	Komplex feladatok
9–10 pont akkor adható, ha a vizsgázó valamennyi részkérdésre a szükséges mértékben válaszolt, válaszában kapcsolatot teremt az egyes részkérdések között. A válaszában minden lényeges tanult szakkifejezést helyesen alkalmazza.	14–16 pont akkor adható, ha a vizsgázó valamennyi részkérdésre a megadott szempontoknak megfelelően a szükséges mértékben válaszolt. Válaszában kapcsolatot teremt az egyes részkérdések között. A válaszában minden lényeges tanult szakkifejezést helyesen alkalmazza.

6–8 pont akkor adható, ha a vizsgázó a rész-kérdések legalább felére a szükséges mértékben jól válaszolt, válaszában kapcsolatot teremt az egyes rész-kérdések között. A válaszban minden lényeges tanult szakkifejezést helyesen alkalmazza.	9–13 pont akkor adható, ha a vizsgázó valamennyi rész-kérdésre válaszol a megadott szempontok többségének érintésével. A válaszban minden lényeges tanult szakkifejezést helyesen alkalmazza.
3–5 pont akkor adható, ha legalább egy rész-kérdést teljes egészében kidolgozott, a többi kidolgozását megkezdte, és a válaszban vannak a fentieknek megfelelő értékelhető elemek.	5–8 pont akkor adható, ha a rész-kérdések, és a megadott szempontok legalább felét túlnyomó részt kidolgozta, a többi kidolgozását megkezdte, és a válaszban vannak a fentieknek megfelelő értékelhető elemek.
1–2 pont akkor adható, ha legalább egy rész-kérdést megválaszolt, vagy több kidolgozását is megkezdte, de a teljes, a kívánalmaknak megfelelő kifejtésig nem jutott el.	1–4 pont akkor adható, ha legalább egy rész-kérdést megválaszolt a hozzá kapcsolódó szempontok szerint, de a teljes, a kívánalmaknak megfelelő kifejtésig nem jutott el.
0 pont akkor adható, ha a vizsgázó egyáltalán nem válaszol a kérdésekre, illetve a válaszban nincsen értékelhető elem.	0 pont akkor adható, ha a vizsgázó egyáltalán nem válaszol a kérdésekre, illetve a válaszban nincsen értékelhető elem.

2. A szaknyelv alkalmazásának értékelése

A szaknyelv alkalmazása során figyelemmel kell lenni arra, hogy a vizsgázó a feladatok mindegyikében a már tanult ismereteiről ad számot, mely elképzelhetetlen a szakkifejezések pontos és odaillő használata nélkül. Fontos, hogy a javítási, értékelési útmutatóban megvastagítással kiemelt szakkifejezések a válaszban szerepeljenek. Az összesítés szempontjából az erre az értékelési szempontra adott 0 pont nem jelent összesített 0 pontot is egyben.

Rövidebb kifejtést igénylő feladat	Komplex feladatok
3–4 pont akkor adható, ha a vizsgázó a probléma megoldása során valamennyi lényeges szakkifejezést pontosan írja le, és helyesen alkalmazza. Következtetéseiben a hosszas kifejtést a helyesen alkalmazott szakkifejezésekkel pótolja.	6–8 pont akkor adható, ha a vizsgázó a probléma megoldása során valamennyi lényeges szakkifejezést pontosan írja le, és helyesen alkalmazza. Következtetéseiben a hosszas kifejtést a helyesen alkalmazott szakkifejezésekkel pótolja.
1–2 pont akkor adható, ha a probléma megoldása során a szakkifejezéseket csak kisebb mértékben alkalmazza, esetleg nem a pontos megnevezést használja, de az általa használt megnevezés utal a helyes kifejezésre.	3–5 pont akkor adható, ha a probléma megoldása során a szakkifejezéseket csak kisebb mértékben alkalmazza, esetleg nem a pontos megnevezést használja, de az általa használt megnevezés utal a helyes kifejezésre vagy azokat körülírja.
0 pont akkor adható, ha a vizsgázó egyáltalán nem használ szakkifejezéseket még körülírással sem.	1–2 pont akkor adható, ha legalább néhány olyan fontos szakkifejezést tartalmaz a válasz, mely a feladat megoldása szempontjából lényeges.
0 pont akkor adható, ha a vizsgázó egyáltalán nem használ szakkifejezéseket még körülírással sem.	0 pont akkor adható, ha a vizsgázó egyáltalán nem használ szakkifejezéseket még körülírással sem.

3. A logikus felépítés értékelése

Mindkét feladattípus értékelése azonos módon történik, az e szempontra adott 0 pont nem jelenti azt, hogy az egész feladatmegoldás is 0 pontot ér.

3–4 pont akkor adható, ha a vizsgázó a probléma kifejtése során az egyes részkérdések közötti logikai kapcsolatot felismeri, és válaszában a szükséges mértékben levezeti. Emellett a megoldás során témátartó, a forrásokat logikus rendszerben alkalmazza.

1–2 pont akkor adható, ha a részkérdések kifejtése során válaszában eltér a megadott kérdések logikai sorrendjétől, de az egyes részkérdések között nem teremt logikai kapcsolatot, de az egyes válaszelemek között van felfedezhető logikai összefüggés.
--

0 pont akkor adható, ha a válasz csupán szavakból álló vázlat, így logikai összefüggésekre egyáltalán nem lehet következtetni.

4. A megszerkesztettség, nyelvhelyesség értékelése

Mindkét feladattípus értékelése azonos módon történik, a nyelvhelyesség szempontjából lényeges a szabatos, tagolt, igényes fogalmazás, valamint a szöveg megszerkesztettsége is, ugyanakkor a 0 pont ebben az esetben sem jelenti az egész feladat 0 pontos értékelését.

2 pont akkor adható, ha a fogalmazás értelmes mondatokból álló tagolt és szerkesztett szöveg.
--

1 pont akkor adható, ha a fogalmazás értelmes mondatokból álló szöveg.

0 pont akkor adható, ha a válasz csupán szavakból álló vázlat, így logikai összefüggésekre egyáltalán nem lehet következtetni.

Az általunk javasolt megoldásokban:

- vastagon szedett betűvel jelöltük a kötelező tartalmi elemeket,
- aláhúzással jelöltük azokat a szakkifejezéseket, amelyeknek szerepelniük kell a megoldásban.

A javítás során minden olyan logikusan felépített, tartalmilag helyes, az oksági tényezőkre megfelelően rávilágító megoldás elfogadható, mely összhangban van a Javítási-értékelési útmutatóban leírtakkal.

II. SZÖVEGES, KIFEJTENDŐ FELADATOK

16. feladat	Összesen 20 pont
-------------	------------------

Álló helyben egyénileg és kötélekben háromféle fordulatot hajthatunk végre attól függően, hogy milyen irányba kell fordulnunk. A fordulatot vehetjük jobbra, balra és hátra is az alábbiak szerint. Attól függetlenül, hogy merre akarunk fordulni az alakias végrehajtás szabályozott rendben és ütemben történik. Utóbbit a vezényszó határozza meg, mely egy felhívó és egy végrehajtó részből áll.

A vezényszó kiadásának üteme meghatározza a végrehajtás ütemét is, ezzel segítve például a köteléket az egyidejű ténykedésben.

A fordulatokat álló helyben, két ütemben a „Jobbra át!”, „Balra át!” és a „Hátra arc!” vezényszóra kell végrehajtani. A jobbra és a balra át negyed- (90°), a hátra arc pedig félkörnek (180°) megfelelő fordulat. A mozdulat minden esetben vigyázz állásból indul.

A „Jobbra át!”-ot a jobb láb sarkán és a bal láb talpizmán kell végrehajtani. A „Balra át!” végrehajtásakor a rendőr a bal láb sarkán és a jobb láb talpizmán forduljon meg.

A fordulatokat az alábbiak szerint kell végrehajtani:

- **Első ütem:** a vezényszó felhívó („jobbra!”, „balra!”) részére a rendőr helyezze át testsúlyát a fordulat irányával megegyező láb sarkára és a másik láb lábfejére.
- **Második ütem:** A vezényszó végrehajtó részének („át!”) elhangzását követően a fordulat irányával megegyező sarkán és a másik lábfejen egyszerre forduljon el a vezényszóban meghatározott irányba 90°-kal. Majd a lábfejen támaszkodó hátul lévő lábat a kiadott vezényszó ütemére zárja a fordulat irányába eső lába mellé úgy, hogy Vigyázz állásba érkezzen.
- Eközben a karjait tartsa nyújtott ujjakkal a testhez zárva, a térdeket pedig nyújtva.

A „Hátra arc!” fordulatot a rendőr minden esetben – tehát „Visszakozz!” vezényszóra is – balra kezdve, a bal sarkán és a jobb láb talpizmán hajtsa végre. A fordulat mértékét és az egyensúlyi helyzet fenntartását a jobb lábbal szabályozza úgy, hogy az új arcvonalba jutva jobb lábbelijének hegyét kissé hátra és oldalt egy fél lépésre, egy lépésütem idejére helyezze a földre. Az ütemek között ugyancsak egy lépésütem szünetet kell tartani. Az ütemet ebben az esetben is a kiadott vezényszó üteme határozza meg.

17. feladat	Összesen 30 pont
-------------	------------------

A rendvédelmi szervek hivatásos állományának tagjait a szolgálat ellátásának biztosítása érdekében általában véve szigorúbb kötelemek terhelik, mint más munkavállalókat. Ezek többsége állampolgári alapjogaik korlátozásával is együtt jár.

Tekintettel a fentiekre e kötelezettségek rendszerét jogilag szabályozott keretek között kell meghatározni, mely garanciát jelent a munkavállalók számára az önkéntes jogkorlátozással szemben. A rendvédelmi szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (Hszt.) az alábbiak szerint rendelkezik a hivatásos állomány tagjainak szolgálatellátással kapcsolatos köteleségeit illetően.

Az állomány tagja köteles:

- a) az **előírt helyen és időben, szolgálatképes állapotban megjelenni**, ezt az állapotot a szolgálat teljes ideje alatt fenntartani és feladatát teljesíteni, valamint **e célból rendelkezésre állni**,
- b) a szolgálati feladatait a törvényes előírásoknak, a parancsoknak és intézkedéseknek **megfelelően** – szükség esetén a veszély vállalásával –, **az elvárható szakértelemmel és gondossággal, pártatlanul és igazságosan végrehajtani**,
- c) a **munkatársaival együttműködni**, munkáját úgy végezni és általában olyan magatartást tanúsítani, hogy az – kivéve, ha ez a feladat végrehajtásával elkerülhetetlenül együtt jár – más egészségét, testi épségét ne veszélyeztesse, anyagi károsodását ne idézze elő,
- d) **a számára meghatározott iskolai rendszerű vagy iskolai rendszeren kívüli oktatásban, képzésben részt venni, és az előírt vizsgákat letenni**,
- e) **az egészségi, pszichikai és fizikai alkalmassági követelményeknek eleget tenni**, és **az ezek ellenőrzése érdekében szükséges, a miniszter által meghatározott felméréseknek, szűréseknek és vizsgálatoknak magát alávetni**, egészségének megóvása, valamint gyógyulása érdekében az előírt orvosi utasításokat betartani,
- f) **a jogszabályban foglalt esetben magát kötelező védőoltásnak alávetni**,
- g) **a rábízott, a szolgálat ellátásához biztosított eszközt, felszerelést megóvni, rendeltetésszerűen használni**,
- h) **a szolgálatképes állapot megállapítása érdekében** a befolyásoltság kiszűrése céljából az **alkohol, a kábítószer vagy pszichotróp anyag fogyasztásának ellenőrzését célzó, műtétnek nem minősülő vizsgálatnak magát alávetni** a miniszteri rendeletben meghatározott szabályok szerint,
- i) **munkatársaival az emberi méltóság és a függelmi viszonyok tiszteletben tartásával érintkezni**.

A hivatásos állomány tagja köteles a szolgálaton kívül is a hivatásos állomány tagjához és szolgálati beosztásához méltó magatartást tanúsítani.

A miniszter rendeletben határozza meg azokat a fertőző betegségeket, amelyek esetében kötelező védőoltás elrendelésének van helye.

A rendvédelmi szerv a hivatásos állomány tagjának szolgálatteljesítését a Hszt.-ben meghatározott feltételekkel, **az erre szolgáló technikai eszköz igénybevetelével is ellenőrizheti** (a továbbiakban: technikai ellenőrzés). A **technikai ellenőrzés** és az annak során alkalmazott eszközök, módszerek **nem járhatnak az emberi méltóság megsértésével. Nem alkalmazható** elektronikus megfigyelőrendszer olyan helyen, ahol a megfigyelés **az emberi méltóságot sértheti**. A rendvédelmi szerv technikai ellenőrzést kizárólag a szolgálatteljesítés ideje alatt, a szolgálatteljesítésre vonatkozó szabályok betartásának ellenőrzése céljából végezhet. **Technikai ellenőrzéssel a hivatásos állomány tagjának magánélete nem ellenőrizhető.**

Mentesül a hivatásos állomány tagja a szolgálatteljesítési kötelezettsége alól;

- a) az **állampolgári kötelezettségének teljesítése alatt**,
 - b) **közeli hozzátartozója halálakor**, esetenként két munkanapra,
 - c) **a kötelező orvosi vizsgálat, valamint a várandóssággal összefüggő orvosi vizsgálat teljes időtartamára**,
-

- d) **a véradás miatt távol töltött teljes** – a szolgálati helyen kívül szervezett véradás esetén legalább négy óra – **időtartamra,**
- e) az **emberi reprodukcióra irányuló különleges eljárással összefüggő vizsgálat időtartamára,**
- f) **tanúzási kötelezettség teljesítése esetén** a megjelenéshez és a kötelezettség teljesítéséhez szükséges időtartamra,
- g) **ha elháríthatatlan ok miatt nem tud a szolgálatteljesítési helyén megjelenni,**
- h) **a szolgálati viszonyra vonatkozó szabály vagy az állományilletékes parancsnok engedélye alapján.**

18. feladat	Összesen 30 pont
-------------	------------------

A **büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (Be.)** szerint: „*Szemlét kell tartani, ha a bizonyítandó tény felderítéséhez vagy megállapításához helyszín, személy vagy tárgy közvetlen megtekintése vagy megfigyelése szükséges.*”

A szemle célja a tárgyi bizonyítási eszközök felkutatása, összegyűjtése és rögzítése.

A szemle büntetőeljárásbeli jelentősége főként abban áll, hogy általa **tárgyi bizonyítási eszközökhöz,** illetve olyan **releváns tényekhez** juthatunk, melyek a cselekmény megítélésében szerepet játszhatnak. Tekintettel arra, hogy a szemle tárgya – akár helyszín, akár tárgy vagy személy – az idő múlásával folyamatos változáson megy keresztül, így sikerességében az időtényezőnek és a halaszthatatlanságnak kulcsszerepe van. A szemle megismételhetetlensége abból következik, hogy annak során a szemle tárgyán óhatatlanul olyan változtatások történnek, amelyek kizárják az eredeti állapot visszaállítását.

A szemle egyik gyakran alkalmazott fajtája a **helyszíni szemle.** A helyszínek nevezzük kriminalisztikai értelemben mindazt a helyet, ahol a nyomozás szempontjából jelentős esemény (cselekmény) zajlott le.

A **helyszín** – kriminalisztikai jellemzői alapján – lehet:

– **Valódi vagy eredeti:**

Ahol az esemény lezajlása során kialakult állapoton még semminemű változtatás nem történt. Ez ritkán fordul elő a gyakorlatban.

– **A koholt vagy beállított helyszín:**

Mesterségesen létrehozott állapotot tükröz, mégpedig azt, amit az elkövető vagy más a hatósággal el akar hitetni. Ennek több variációja lehetséges:

- a helyszínt úgy módosítják, hogy a ténylegesen megtörtént cselekmény másnak látszék (pl. emberölést öngyilkosságnak álcázzák);
- a cselekmény részben vagy egészben nem is ott zajlott le (a másutt megölt sértettet a vasúti sínekre fektetik);
- nem is történt bűncselekmény, de annak látszatát keltik (pl. az ún. önbetörések vagy biztosítási csalások esetén).

– **Változtatott helyszín:**

A helyszínt a felfedezésével, illetőleg a helyszín biztosításával összefüggésben, avagy az esemény felfedezésének, az elkövető azonosításának megnehezítése, meghiúsítása céljából változtatták meg.

Az ún. spontán jellegű beavatkozások (áldozat mentése, helyszín megközelítése, stb.) nem az elváltozások károsítására, a nyomozás megnehezítésére irányulnak, függetlenül attól, hogy akár gondatlanul történnek, akár szándékos cselekvés következményei.

Nem ritka, hogy a sértett – nehogy „rossz benyomást” keltsen azzal, hogy miféle állapotok uralkodnak körülötte – gyorsan „rendet rak” a bizottság érkezése előtt.

Máskor az elkövető igyekszik mindent megtenni azért, hogy a nyomozást megnehezítse és/vagy tévútra vezesse; hiszen nyilvánvaló érdeke, hogy minél kevesebb, a személyére utaló elváltozás maradjon utána, illetve hogy a felfedezést késleltesse.

– **Többes vagy tagolt helyszín:**

Erről akkor beszélhetünk, ha a bűnös tevékenység materiális nyomai más-más helyen található (pl. máshol történt az emberölés, mint ahol az áldozatot megtalálják). Több helyszín létezésére utalhatnak a már említett negatív jelenségek, pl. a holttesten szúrt seb van, vér pedig minimális, vagy nincs. Ilyen esetekben fel kell kutatni a még ismeretlen helyszíneket.

– **Mozgó helyszínek:**

Ilyenek a közlekedési eszközök (pl. vasúti kocsik). Esetükben a munkát rendszerint az nehezíti, hogy **az elkövetés után is tovább mozognak, idő telik el a megtalálásukig, ez alatt változások következhetnek be**, és sok esetben nagyon „nyomszegény”-nek bizonyulnak.

– **Élő helyszín:**

Ahol a helyszín éppen a folyamatban lévő esemény miatt nem maradhat eredeti állapotában (pl. tüzesetek, robbanások). Az ilyen helyeken a legfontosabb feladat a tűz eloltása, az élet-, vagyonmentés, közveszély elhárítása, a további károsodások megelőzése. Ezekben a helyeken arra kell törekedni, hogy az elhárító tevékenységek csak szükséges mértékűek legyenek, de ezt betartani, betartatni igen nehéz.

– **Nyílt és a zárt helyszín:**

Az elváltozások megmaradása és a feladatok végrehajtása szempontjából is jelentősége van annak, hogy a helyszín forgalmas közterületen, erdős-hegyes terepen, avagy egy lakásban, irodában vagy őrzött épületben van-e. Ez meghatározza a biztosítandó terület határait, a helyszín biztosításában részt vevők számát, a technikai eszközöket stb. is.

A helyszíni szemle eljárásjogi alakításokhoz kötött nyomozási cselekmény, amelynek során megfigyelik és rögzítik a helyszínen talált állapotot, helyzetet, körülményeket, továbbá felkutatják, megvizsgálják, és olyan módon rögzítik a nyomokat, anyagmaradványokat, nyomhordozókat, egyéb elváltozásokat és mindezek összefüggéseit, hogy a szemle során feltárt és rögzített tények támpontot nyújtsanak a nyomozáshoz, és az eljárás során bizonyítékként felhasználhatók legyenek.

A szemléhez szemlebizottságot kell összeállítani azokból a szakemberekből, akik rendelkeznek a tárgyi bizonyítási eszközök felkutatásához, összegyűjtéséhez és rögzítéséhez szükséges eszközökkel és szaktudással. **A bizottság tevékenységéért a szemlebizottság-vezető felelős.**

A bizottság összetétele:

- **szemlebizottság-vezető** (bűnügyi szakember: nyomozó, vizsgáló, esetenként az ügyész),
- **bűnügyi technikus,**
- **nyomozókutya-vezető,**
- **szakértők, szaktanácsadók** (pl. élet elleni bűncselekmény helyszínén orvos-szakértő, betörés helyszínén zárszakértő).

A szemlebizottság az alábbiak szerint tevékenykedik:

- **A kivonulás előtt a bizottságvezető tájékozódik az esemény jellegéről, a szemle tárgyáról, ennek megfelelően intézkedik a bizottság összetételéről, a szükséges felszerelés összeállításáról** (technikai eszközök, szállító járművek, egyéni védőeszközök, híradó és informatikai összeköttetés, stb.).
- **A kérésre követően a bizottságvezető – ha volt helyszínbiztosítás – meghallgatja a helyszínbiztosító rendőr jelentését** a bizottság kéréséig végrehajtott feladatairól, az általa észleltekről.
- **Kikérdezi a visszatartott tanúkat,** tájékozódik az eseménnyel és a szemle tárgyával kapcsolatban.
- **A bizottságvezető irányításával a szemlebizottság megvizsgálja a szemle tárgyát** (helyszínt, személyt, tárgyat), **dokumentálja** (jegyzőkönyv, helyszínrajz vagy helyszínvázlat, fénykép, videofelvétel) **a feltalált állapotát, felkutatja, rögzíti és lefoglalja a tárgyi bizonyítási eszközöket, azokat a szemlét követően az eljáró hatósághoz beszállítja.**
- **Szükség szerint a szemlebizottság vezetője intézkedik a nyomon üldözés bevezetéséről.**
- **A szemlét követően annak tárgyát a jogosultnak átadja, és a helyszínről bevonul.**